

TÜBERKÜLOZDA SOSYAL KOMİTELERİN DÜNÜ BUGÜNÜ

Gülsever GÖNENÇ

Türkiye Ulusal Verem Savaşı Dernekleri Federasyonu Sosyal Hizmetler Komisyonu
Başkanı

Memleketimizde verem savaşı çalışmalarına gönüllü teşekküllerle başlanılmıştır. İstanbul'da "Veremle Mücadele Osmanlı Cemiyeti" kurulmuştur.

İstiklal savaşı sonrası Veremle Mücadele Cemiyetinin üyeleri tarafından, 1927 yılının eylül ayında merhum Prof. Dr. Tefik Sağlam'ın önderliğinde İstanbul Veremle mücadelesi Cemiyeti kurulmuş, 1954 yılında bir nizamname tanziminden sonra İstanbul Verem Savaşı Derneği ismini almıştır.

Sağlık Bakanlığı ilk iş olarak mahalli dernek sayısının, memleketin her tarafına yayılacak şekilde artırılması için İl Sağlık Müdürlüklerine bir genelge göndererek bölgelerinde bu derneklerin kurulması için teşebbüs, telkin ve teşviklerde bulunmuştur. 1948 yılında dernek sayısı 48'e ulaşmıştır. Halen memleketimizde 183 Verem Savaşı Derneği vardır.

Bakanlık ve İstanbul Verem Savaşı Derneğinin işbirliği ile İstanbul'da yapılan 1. Verem Konferansına başta Sağlık Bakanı Dr. Behçet Uz, 42 mahalli Verem Savaşı Derneğinin delegeleri, Bakanlığın ilgili daireleri, muhtelif resmi ve gönüllü teşekküllerin temsilcileri ve mütehassısların katılması sonucu 1948 yılında Türkiye Ulusal Verem Savaşı Derneği kurulmuştur. (2908 sayılı Dernekler Kanununun 65. maddesi gereğince yayılan müracaatlar sonrası 1986 senesinde Türkiye Verem Savaşı Dernekleri Federasyonu ismini almıştır).

Türkiye Ulusal Verem Savaşı Derneğinin merkez binası Ankara'da ve Genel Sekreterlik bürosu İstanbul Verem Savaşı Derneği bünyesinde olmak üzere çalışmalarını sürdürmüştür.

İstanbul Verem Savaşı Derneğinin Yönetim Kurulu gelişmelerde derneğin her zaman yanında olan, canla başla çalışan, vakitlerini ve emeklerini harcayan, nakdi yardımlarda bulunan hayırsever hanımefendilerden teşekkül etmek üzere dispanserlerde birer Sosyal Yardım Komitesinin faydalı olacağını düşünmüş ve bu teşebbüs hanımlar arasında tahminin üstünde bir alaka uyandırmış ve mevcut dispanserde Sosyal Yardım Komiteleri kurulmuştur. İstanbul'da bugün 7 Sosyal Yardım Komitesi mevcuttur.

Bu komiteler başlangıçta veremli ve ailesine yapılacak yardımları kısmen veya tamamen üzerine almak suretiyle veremli hastaların ve ailelerinin ekonomik, sosyal durumlarını göz önünde bulundurarak her ay yiyecek, gerekirse yakıt dağıtılır, ayrıca giyimlerine de yardım edilir. Lüzumunda yatak battaniye verilir ve hastaların ayrı yataklarda yatmaları sağlanır.

Zamanla bu çalışmaların alanı genişlemiş, bahsedilen nakdi yardımlara, eğitsel sosyal yardımlar da eklenmiştir.

Sosyal Komitelerin bu verimli çalışmalarını göz önüne alan Türkiye Ulusal Verem Savaşı Derneği memleketimizde mevcut Verem Savaşı Dernekleri bünyesinde birer sosyal komite kurulması için bir genelge göndererek bunun üzerinde ısrarla durmuş ve bu çalışmalar sonucu mahalli derneklerde de sosyal komiteler kurulmaya başlamıştır.

İstanbul Verem Savaşı Derneği paralelinde ve diğer ülkelerde olduğu gibi onun bir kolu niteliğinde ve onun mensupları tarafından 1939 yılında "Türk Tüberküloz Cemiyeti" kurulmuştur. Bu Cemiyetin ilk ilmi kongresi 1953 yılında

İstanbul'da T.U.V.S. Derneği ve İstanbul Verem Savaşı Derneğinin işbirliği ile yapılmıştır.

1962 yılında Adana'da başlayan Sosyal Komiteler toplantılarına, 2 senede bir yapılan Türk Tüberküloz Kongrelerinde de Sosyal Komite çalışmalarına ayrılan, programa mahalli verem savaş dernekleri sosyal komite üyeleri kalabalık gruplarla iştirak etmişlerdir.

Netice; Yukarıda bahsettiğimiz bu gelişmelere sonunda 1970 yılında Antalya'da toplanan Türkiye Ulusal Verem Savaş Derneği Kongresinde daha evvel hazırlanmış tüzük gereğince memleketimizde mevcut Verem Savaş Dernekleri bünyesinde kurulan Sosyal Komiteler arasında karşılıklı fikir teatisinde bulunmak ve yapılan faaliyetler üzerinde görüşmek ve olumlu sonuçlar alınmak üzere derneğe bağlı Sosyal Hizmetler Komisyonu kurulması kararlaştırılmıştır. Bu yıldan sonra Genel Kurulca seçilen ve 9 kişiden oluşan yönetim kurulu 3 ayda bir toplanarak komitelerin çalışmaları hakkında hazırladıkları raporu Federasyonun Yönetim Kuruluna gönderirler.